

BIJLAGE 1: Inhoudelijke toelichting 2017

Jeugd

In 2017 waren 147.556 kinderen in zorg bij de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Het aantal kinderen in zorg is met 8.780 gedaald t.o.v. 2016. Dit komt voornamelijk door veranderde wetgeving (zorg tot 18 jaar in plaats van tot 19 jaar). Het aantal mensen dat bereikt wordt met prenatale voorlichting vertoont een lichte stijging tot 4.368 in 2017. De resultaten op de speerpunten van 2017 zijn:

- JGZ teams werken samen met wijkteams en ketenpartners in het sociaal domein.
- De JGZ organiseerde bijeenkomsten voor ouders en jongeren met als doel versterking van sociale netwerken en eigen kracht.
- De JGZ is actief betrokken bij het terugdringen van het ziekteverzuim in vier pilots in West-Friesland.
- Het vervolgonderzoek van GGD HN en TNO naar de Samen Starten App is in 2017 deels uitgevoerd. Volgens oorspronkelijke planning is het onderzoek einde 2018 afgerond.

Infectieziektebestrijding

De resultaten op de speerpunten van 2017 zijn:

- Om antibioticaresistentie te beperken is de GGD partner in het zorgnetwerk i.o.
- Een medewerker wordt opgeleid tot Deskundige Infectieziekte preventie (DIP'er).
- Het aantal klanten reizigersadvies is gestegen naar 12.965 en Vaccinatie register, een webbased softwarepakket voor reizigersadvies, is geïmplementeerd.
- GGD HN biedt seksuele hulpverlening. In 2017 hebben er 4.112 soa consulten plaats gevonden op de poli Seksuele gezondheid. In 22.4% van de consulten is een soa gevonden.
- De GGD'en in Noord-Holland Flevoland en Utrecht werken samen op het gebied van tuberculosebestrijding. Afspraken zijn vastgelegd.
- Voor een derde van de gemeenten voert de GGD toezicht op de kinderopvang uit. Voor de gemeenten in de regio Alkmaar voert de GGD toezicht op WMO uit.

Kwetsbare burger

De resultaten op de speerpunten van 2017 zijn:

- De dienstverlening voor gemeenten in het kader van de Wet op de Lijkbezorging (de lijkschouw) wordt gecontinueerd. Het aantal lijkschouwingen is gestegen en het aantal euthanasiegevallen is iets gedaald.
- De samenwerking tussen betrokken GGD'en in het kader van de uitvoering van de medische arrestantenzorg en het forensisch medisch onderzoek voor de politie is stilgelegd.
- Met de nieuwe Politie-eenheid Noord-Holland is een jaarcontract afgesloten.
- De integratie van de administratie en coördinatie van de forensische geneeskunde van GGD HN en GGD Kennemerland is geïmplementeerd.
- In 2017 is een pilot voorbereid voor 24/7 bereikbaarheid van het team Vangnet & Advies in de regio Kop van Noord-Holland.
- Een startnotitie en een convenant zijn opgesteld voor de samenwerking rond meldingen verwarde personen en andere OGGZ-meldingen.
- De dienstverlening aan asielzoekers stond onder druk. Er was een afname van het aantal asielzoekers. Resultaten op speerpunt publieke gezondheid vergunninghouders worden niet genoemd.
- De maatschappelijke dienstverlening, op hygiëne- en gezondheidsgebied, vanuit het Prostitutiegezondheidscentrum Zevenhuizen sluit aan bij de gewijzigde APV Alkmaar.
- De samenwerking met ketenpartners en wijkteams is versterkt.

Veilig Thuis

Veilig thuis is in de inhoudelijke verantwoording 2017 opgenomen onder het programma kwetsbare burgers. Daarnaast verantwoordt Veilig Thuis volgens de richtlijnen van VWS <https://www.jaarverantwoordingzorg.nl/wat-en-hoe/welke-gegevens-aanleveren/jaarverantwoording-veilig-thuis>. Er zijn 2.459 meldingen bij Veilig Thuis in 2017. Om de verhoogde instroom van meldingen (18%) af te handelen zijn extra middelen, te weten €565.000 voor NHN, ingezet. Gedurende 2017 zijn op verschillende momenten acties ingezet om de wachtlijsten op korte termijn onder controle te houden. De structurele bedrijfsvoering heeft te weinig aandacht gekregen.

Onderzoek, beleid en preventie

De resultaten op de speerpunten van 2017 zijn:

- Publicatie van de rapportages monitor kinderen, volwassenen en ouderen, actualisatie van de gemeentelijke gezondheidsprofielen en themaonderzoeken zijn allen gerealiseerd.
- De gegevensverzameling is verbreed naar andere sectoren. www.gezondnhn.nl
- Naast het beschikbaar stellen van cijfers, zijn adviezen op maat gegeven ten behoeve van gemeentelijk gezondheidsbeleid en de verbinding met veiligheid.
- Ten opzichte van 2016 zijn er in 2017 door PO en VO-scholen in Noord-Holland Noord 19 themacertificaten Gezonde School gehaald, o.a. dankzij GGD inzet. 25 basisscholen en 12 VO scholen hebben één of meer Gezonde School certificaten.
- Project eenzaamheid onder ouderen in Den Helder is in 2017 afgerond.

BIJLAGE 2: Financiële toelichting 2017

Rekeningresultaat per programma

Jeugd

Het tekort over 2017 op het programma Jeugd bedraagt € 225.000. Het negatieve resultaat wordt met name veroorzaakt door een herziening in de formatie en een hoog langdurig ziekteverzuim. De formatie is uitgebreid op basis van nieuwe inzichten en berekeningen aansluitend bij het Landelijk Professioneel kader en het Basispakket JGZ.

infectieziekten bestrijding

Het programma infectieziektebestrijding heeft een positief financieel resultaat van € 88.000 ten gevolge van extra opbrengsten.

Kwetsbare burger, inclusief Veilig Thuis

Het financiële resultaat bedraagt €16.000 nadelig, waarvan € 6.000 Veilig Thuis betreft.

Onderzoek, beleid en preventie

Het saldo van dit programma bedraagt € 61.000 negatief, o.m. ten gevolge van een bestemmingsreserve van € 50.000 voor onderzoek.

Toelichting op tekort

De voornaamste oorzaak voor het tekort is terug te vinden op het programma Jeugd en wordt met name veroorzaakt door een herziening in de formatie en een hoog langdurig ziekteverzuim. In de 2- bestuursrapportage 2017 werd het AB hierover nog niet geïnformeerd. Daarnaast is de nacalculatie van de CAO stijging in de jaarcijfers verwerkt. Het negatief resultaat wordt ten laste gebracht van de Algemene reserve. Deze wordt daarmee negatief en is daarmee ontoereikend om de risico's (als die zich allemaal tegelijkertijd zouden voordoen) te kunnen dekken. De deelnemende gemeenten moeten hier zo nodig op anticiperen in hun eigen risicoparagraaf. De GGD heeft de uitdaging om de negatieve reserve op te lossen. Dit vraagt een kritische beoordeling van de inkomsten en uitgaven in relatie tot het takenpakket van de GGD. In 2018 wordt aan het Algemeen Bestuur een plan voorgelegd op welke wijze de negatieve reserve ingelopen zal worden.

De financiële klankbordgroep adviseert om normen vast te stellen met betrekking tot de financiële kengetallen, zodat de in de jaarstukken 2017 verantwoorde kengetallen op waarde kunnen worden geschat. Daarnaast ontbreekt er een beoordeling op de kengetallen. Dit zou volgens de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) wel moeten. Daarnaast adviseert de klankbordgroep om de toelichting van de verschillen ten opzichte van de begroting onder "Middelen" bij de verschillende programma's uit te breiden.

Nacalculatie

De GGD heeft in de jaarcijfers de nacalculatie 2016 en 2017 verwerkt. Voor 2016 heeft het AB echter besloten de nacalculatie incidenteel toe te kennen. Daarom heeft de financiële klankbordgroep geadviseerd over de structurele verwerking een expliciet besluit van het AB te vragen. Voor 2017 heeft de GGD de nacalculatie incidenteel in de jaarrekening verwerkt. De GGD heeft de bestuurlijk vastgestelde indexatiebrief geïnterpreteerd als zijnde dat de structurele doorwerking van de nacalculatie in het indexatietarief van 2019 is opgenomen en dat de incidentele nacalculatie conform de uitgangspunten incidenteel in 2017 na gecalculeerd mag worden. Dit geeft een incidentele nacalculatie van € 184.701.

Hoewel deze nacalculatie niet conform de bestuurlijk vastgestelde indexatiebrief is, wordt, gezien het forse negatieve resultaat van de GGD geadviseerd om akkoord te gaan met deze incidentele nacalculatie over 2017.

De klankbordgroep constateert dat er de afgelopen jaren een jaarlijks terugkerende discussie is over de wijze van berekenen van de indexaties en nacalculatie en/of de interpretatie van de bestuurlijk vastgestelde indexatiebrief bij de verschillende gemeenschappelijke regelingen waaronder de GGD. Deze terugkerende discussie is voor alle partijen, de Raden (i.v.m. zienswijze), de GGD, AB, DB maar ook de klankbordgroep niet wenselijk. Geconstateerd is dat er behoefte bestaat aan een vereenvoudiging van de systematiek met als doel te komen tot een eenduidige methodiek en eventuele verrekening vanuit een inhoudelijke discussie. Het bestuurlijk overleg heeft aan de regionale proces- en regiegroep gevraagd om op korte termijn met een voorstel hiertoe te komen.

Algemene reserve

Als richtlijn voor de toegestane hoogte van de algemene reserve geldt een maximum van 2,5 % van het totaal aan lasten van de begroting GGD. Dit komt neer op een bedrag van € 856.000. De algemene reserve van de GGD zit met bedrag van € 180.744 negatief (na resultaatbestemming 2017) ruim onder dit bedrag. De bestemmingsreserve Veilig Thuis bedraagt dan € 5.754 negatief, waarmee het totale weerstandsvermogen uitkomt op € 186.000 negatief. In 2018 wordt aan het Algemeen Bestuur een plan voorgelegd op welke wijze de negatieve reserve ingelopen zal worden.

Weerstandsvermogen

In de paragraaf Weerstandsvermogen (zie pagina 28 e.v. van de jaarstukken 2017) is aangegeven in hoeverre de in de begroting 2017 opgenomen risico's zich hebben voorgedaan. Het grootste effect vanuit dit risicoprofiel dat daadwerkelijk heeft geleid tot lasten betreft het opvangen van de daling van de bijdrage voor JGZ in verband met de afname van het aantal inwoners 0-19 binnen de begroting. Het weerstandsvermogen is na afboeking van het negatieve resultaat 2017 negatief zodat de risico's niet meer opgevangen kunnen worden. Bij een te laag weerstandsvermogen is de mogelijkheid dat een beroep wordt gedaan op de deelnemende gemeenten. In de begrotingen van de deelnemende gemeenten dient met het risicoprofiel van de GGD (alsmede van andere GR'en) rekening gehouden te worden.

Overige paragrafen

De overige in de jaarstukken 2017 opgenomen paragrafen (financiering, bedrijfsvoering, onderhoud kapitaalgoederen en verbonden partijen) geven geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

BIJLAGE 3: inhoudelijke beoordeling 2019

Algemeen

Basistaken van GGD Hollands Noorden zijn:

- kennis hebben van en informatie geven over de gezondheid van de inwoners
- het organiseren van collectieve preventie (preventie gericht op alle inwoners)
- uitvoering van infectieziektebestrijding en uitvoering van de taken op het terrein van jeugdgezondheid.

Een belangrijk deel van de taken van de GGD concentreert zich in het "voorveld" (preventie, signaleren, monitoren), maar de GGD voert ook vangnettaken voor de gemeenten uit. Met de decentralisaties in het sociaal domein zijn ook nieuwe taken bij de GGD neergelegd: WMO toezicht en Veilig Thuis. Door in te zetten op preventie kunnen hogere zorgkosten worden voorkomen of verminderd.

De begroting 2018 en de hierna genoemde ontwikkelingen vormen de basis voor de begroting 2019. Er is rekening gehouden met een toenemende vraag naar reizigersadvisering, een verhoogde inspectie-eis voor kinderopvang en toenemende eisen voor het rijksvaccinatieprogramma. Deze ontwikkelingen zorgen voor zowel extra baten als extra lasten t.o.v. de begroting 2018. Hiernaast zijn een aantal taken structureel in de begroting opgenomen, zoals de Brede Centrale Toegang en Veilig Thuis. De GGD heeft een functionaris gegevensbescherming opgenomen om te kunnen voldoen aan de AVG en heeft minder kosten geraamd voor uitstroom van personeel.

Een te voorziene nieuwe ontwikkeling is de decentralisatie van het rijksvaccinatieprogramma (RVP). De decentralisatie zal per 1 januari 2019 geëffectueerd worden. Over de financiële middelen zal de decembercirculaire 2018 duidelijkheid geven.

In 2019 zal de GGD Hollands Noorden zich inzetten voor 5 programma's binnen de publieke gezondheidszorg:

- Jeugd
- Infectieziektebestrijding
- Kwetsbare burger
- Veilig thuis
- Onderzoek, beleid en preventie

In de begroting 2019 wordt Veilig Thuis voor het eerst als apart programma opgenomen. Ondanks de negatieve zienswijze voor het structureel beschikbaar stellen van een hoger budget voor Veilig Thuis wordt de begroting 2019 voor Veilig Thuis niet als verrassing ontvangen. Gezien de opeenvolgende ontwikkelingen en de omvang van deze "nieuwe taak", mag gesteld worden dat er een enorme uitdaging ligt voor Veilig Thuis. Voor dit soort processen is het niet ongebruikelijk dat het 5 jaar duurt voordat er een gedegen functionele organisatie is neergezet.

Per programma zijn speerpunten benoemd, waarbij resultaten zijn beschreven. Niet alle speerpunten hebben een duidelijk beoogd resultaat. Terwijl dit nodig is om hierop te kunnen sturen en er later verantwoording over af te leggen. Hierop is daarom een vervolgactie nodig.

Jeugd

In 2019 wordt gewerkt aan de volgende ontwikkelingen:

- het vroegtijdig signaleren, begeleiden, ondersteunen en monitoren van problemen bij het gezond en veilig opgroeien
- ontwikkelen van kinderen en jeugdigen door middel van het Basispakket Jeugdgezondheidszorg
- uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma; Het bevorderen van een gezonde ontwikkeling en leefstijl en het leveren van input voor lokaal en regionaal beleid.

Speerpunten in 2019 zijn kindermishandeling, armoede, schoolverzuim, aanpak personeelsverloop & krapte op de arbeidsmarkt, decentralisatie rijksvaccinatieprogramma en doorontwikkeling digitaal dossier.

Infectieziektebestrijding

Het programma infectieziektebestrijding kent de volgende doelen:

- voorkomen van de verspreiding van infectieziekten
- verminderen van de gevolgen
- uitvoering van screening- en vaccinatieprogramma's

Speerpunten voor 2019:

Antibioticaresistentie, seksuele gezondheid, anticonceptiespreekuur voor (kwetsbare) jongeren, medische milieukunde t.b.v. gezonde school, tegengaan gehoorschade bij jongeren, gezondheid en veiligheid in gemeentelijke plannen omgevingswet, reizigersadvisering en vaccinatie, toezicht kinderopvang.

Kwetsbare burger

In dit programma vallen de taken Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ), zorg voor prostituees, publieke gezondheidszorg asielzoekers (PGA), forensische geneeskunde en sociale veiligheid. De speerpunten voor 2019 zijn statushouders, personen met verward gedrag, prostitutie en het behoud van kwalitatief toereikend en kostendekkend aanbod van forensisch geneeskundige diensten.

Veilig Thuis

Veilig Thuis wordt als collectieve markttaak uitgevoerd binnen GGD HN op basis van een dienstverlenings-overeenkomst. De aanscherping van de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld gaat in per januari 2019. De GGD verwacht dat hierdoor het aantal meldingen bij Veilig Thuis zal stijgen en de radarfunctie van Veilig Thuis zich zal intensiveren.

De speerpunten in 2019 de aanscherping van de meldcode en de implementatie van het landelijk programma Veilig Thuis 'De basis op orde'.

Onderzoek, beleid en preventie

GGD HN is de uitvoerder van preventieve zorg- en ondersteuningstaken gericht op het bewaken, bevorderen en beschermen van de gezondheid van alle inwoners. Via epidemiologisch onderzoek en het verzamelen van gezondheidsgegevens wordt de gezondheidssituatie gemonitord en wordt, ter onderbouwing van (preventief) gemeentelijk gezondheidsbeleid, gezondheidsinformatie gegenereerd.

Speerpunten in 2019 zijn onderzoek, advisering en ondersteuning gemeenten NHN bij opstellen en uitvoeren nota Gemeentelijk Gezondheidsbeleid, GGD Rampen Opvang Plan en tot slot de rol van de GGD in het kader van de Omgevingswet.

BIJLAGE 4: Financiële beoordeling 2019

Indexering 2019

Het algemeen bestuur van de GGD heeft ingestemd met kadernota 2019 met uitzondering van wijze van indexatie over 2019. De in voorliggende begroting opgenomen indexatie van 3,54% is gebaseerd op de indexatiebrief van de adviesgroep GR welke bestuurlijk door de gemeenten is vastgesteld. Ondanks de indexatie wordt er een tekort voorzien. Daarvoor is een taakstelling opgenomen van € 338.000 in 2018 aangevuld met € 65.000 in 2019. Deze taakstellingen zijn verwerkt in het programma Overhead. De GGD geeft aan dat, wanneer een structurele nacalculatie van de indexering over 2016 t/m 2018 moet worden verstrekt, het een grote uitdaging wordt om de taakstelling daadwerkelijk te kunnen realiseren.

Er vindt geen indexering plaats over Veilig Thuis. Dit omdat Veilig Thuis een ingekocht product is waarvoor afspraken worden gemaakt met de individuele gemeenten.

Veilig Thuis

In 2018 is incidenteel een verhoging van de bijdrage voor Veilig Thuis van € 940.000 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Ofschoon deze bijdrage incidenteel is toegekend, is in de begroting deze hogere bijdrage structureel opgenomen. Hiervoor moet (nog) een afzonderlijk voorstel aan het AB worden voorgelegd.

Verhoging bijdrage/ ontwikkelingen

De voorgestelde verhoging van de bijdrage is volledig gebaseerd op de indexatie. Daarnaast is onderstaande ontwikkeling verwerkt:

- Wijziging financieringsmethodiek 0-4 jarigenzorg en adolescenten, deze ontwikkeling is conform besluitvorming in het AB van 21 februari, waarin is gekozen om de middelen te verdelen naar rato van de bijdrage 2018. Deze optie leidt niet tot herverdeeffecten tussen gemeenten.

Algemene reserve en weerstandsvermogen

De GGD heeft een Algemene reserve, voor resultaatsbestemming 2017, van € 27.000. Indien de jaarrekening 2017 conform het voorstel van de GGD wordt vastgesteld dan zal deze € 180.744 negatief worden. De bestemmingsreserve Veilig Thuis bedraagt dan € 5.754 negatief. Het weerstandsvermogen komt daarmee op € 186.000. Voor 2019 wordt een sluitende begroting geprognostiseerd. Hierdoor zal de Algemene reserve gelijk blijven. Er wordt een zestal risico's benoemd.

Na kwantificering heeft deze een totale waarde van € 601.000. Hiervan zijn twee risico's nieuw ten opzichte van de begroting van 2018 (waarde € 114.000). Voor de andere risico's is opnieuw bepaald hoe hoog deze is. Na kwantificering heeft deze een totale waarde van € 762.200. Aangezien het weerstandsvermogen negatief is, kunnen deze risico's niet binnen de GGD opgevangen worden.

Voorgesteld wordt om voor de gemeente Koggenland een bedrag van € 26.367 in de begroting op te nemen.

Overige paragrafen

Voor de begroting 2018 is via zienswijze aan de GGD verzocht om normen te ontwikkelen voor de financiële getallen, zodat de verantwoorde werkelijke financiële kengetallen op waarde kunnen worden geschat. Dit omdat de Provincie heeft aangegeven dat, conform het BBV, de kengetallen beoordeeld dienen te worden naar onderlinge verhouding in relatie tot de financiële positie. Daarnaast wordt, mede door het opnemen van een normen en een toelichting meer inzicht gegeven in de relevantie ervan. Hoewel de nog te ontwikkelen normen een grote bijdrage kunnen leveren

aan deze beoordeling, is er in de huidige begroting weer geen enkele norm opgenomen noch een toelichting gegeven.

Verder geeft de inhoud over de overige paragrafen geen aanleiding tot verdere opmerkingen.

Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting laat een sluitend resultaat zien. Het sluitend resultaat is zonder loon/prijscompensatie. Er zijn in de meerjarenraming helemaal geen mutaties verwerkt. De klankbordgroep heeft geadviseerd meer aandacht te schenken aan de meerjarenraming, zodat hier een realistisch meerjarenperspectief wordt gepresenteerd.